

I. LESIAK, *Inferno*

LIT.: B. Hlevnjak, Ivan Lesiak (katalog), Zagreb 1980. — V. Maleković, Izložba kao autoportret, *Vjesnik*, 7. I. 1983. — T. Lalin, Ivan Lesiak (katalog), Zagreb 1985. — N. Petrak, Lesiak (katalog), Zagreb 1989. Z. Ju.

LEŠĆE NA DOBRI, selo JZ od Karlovca. Jednobrodna župna crkva Sv. Jurja (1742) ima polygonalno svetište, dvije bočne kapele (tlocrt u obliku križa), zvonik povrh glavnoga pročelja te uz svetište 1849. prigrađenu sakristiju. U crkvi su barokni i klasicistički oltari, propovjedaonica s reljefima, Marijina slika iz 1759, te kipovi. — U blizini su nađene cijevi ant. kupališta.

LEŠĆE → LIČKO LEŠĆE

LIBURNI, *Venera Anzotica* iz Nina. Split, Arheološki muzej

LE TERRIER DU MANETOTE, Gabriel, franc. arhitekt (XVIII/XIX. st.). Kao oficir Luja XVI. izbjegao iz Francuske u vrijeme revolucije. Prema njegovu projektu stancija Dajla grofova Grisoni kraj Novigrada u Istri dograđena je velikom klasicističkom zgradom kojom su spojena starija barokna krila. Time je pretvorena u reprezentativan dvorac s dvorištem (*cour d'honneur*). LIT.: Horvat — Matejčić — Prijatelj, Barok.

LETOVANIĆ, selo Z od Siska. Drvena kapela Sv. Fabijana i Sebastijana iznutra je pučki oslikana; ima barokni oltar (1752). U Letovaniću se nalazio kaštel za obranu od Turaka. Kapela je stradala u ratu 1991.

LIBURNI, ilir. pleme koje je živjelo na području između rijeka Krke u Dalmaciji i Raše u Istri te na susjednim otocima. Prve pojave umjetničkoga djelovanja Liburna vremenski se podudaraju s počecima njihove specifične materijalne kulture starijega željeznog doba, koja traje od poč. ← I. tisućljeća sve do njihova dolaska pod rim. vlast. Poslije ratova s Rimljanima (← II. i ← I. st.) Iliri gube samostalnost, a već s Cezarovim prokonzulatom u Iliriku počinje i njihova romanizacija.

Vrsnoćom umjetničkoga stvaranja i tehnološkim postupcima L. su bili na razini ostalih nositelja kulture starijega željeznog doba na Balkanu. Vješto su obrađivali u prvom redu broncu, u manjoj mjeri željezo, srebro i olovo, potom glinu (keramika), jantar i staklo. Osim lijevanja i kovanja kovina (nakit, oruđe, oružje), poznavali su graviranje i tehniku iskucavanja; lončarsko im je kolo

LIBURNI, bronzani privjesak s ljudskim glavama iz Nina (← II. do ← I. st.). Zadar, Arheološki muzej

bilo nepoznato. Dekorativni i figuralni elementi nose dijelom pečat osebnosti, a dijelom se vežu s elementima kultura susjednih zemalja. Geometrijski motivi na poznatim pectoralima iz Zatona kraj Nina (meandri, vučji zubi, rombovi, cikcak-crte i sl.) imaju izvor u ranijoj balkanskoj geometrijskoj umjetnosti i geometrijskome stilu u Grčkoj, dok spiralne antene na brončanome maču iz Nina povezuju Liburniju sa širokim krugom Podunavlja i suprotne italske obale, s kojom je u svezi i pojava fibula nalik tipu certosa. Motiv spirale zastupljen je vrlo često, u prvom redu na naočalastim fibulama, a također u stiliziranoj formi koncentričnih krugova (brončane lamele pojasa). Gravirani geometrijski motivi pojavljuju se također na lukovima lučnih fibula; kod Liburna one ponekad dosežu velike dimenzije, po čemu se približuju kulturi italskih Picena, na koje su L. znatno utjecali. Rijetki figuralni motivi podvrgnuti su također geometrijskim elementima i imaju pretežno dekorativni značaj, o čemu svjedoči nekoliko primjeraka strogo stiliziranih ljudskih i životinjskih figura (Nin, Kolan na Pagu, Zaton kraj Nina); većina ih je oblikovana plošno, jer se radi odreda o brončanim privjescima. Ženske figure imaju trokutasto tijelo, pokrivalo za glavu u obliku izvmuta polumjeseca i dugačku haljinu s nareskanim donjim rubom, dok kod dviju muških figura ratnika iz Nina dominira šljem na mjestu glave i okrugao štit na mjestu trupa. Trodimenzionalno su modelirane samo dvije ptice močvarice, aplicirane u heraldičkome stavu na bogato ukrašenu luku brončane fibule. Krajnje stilizirano, do apstrakcije, izrađeni su od bronce ili jantara u profilu prikazani protomi ptica (iz Nina), s vrlo naglašenim rastvorenim kljunovima. Među nakitom se ističu masivne ogrlice rađene od keramičkih članaka sa srčolikim privjescima, koje očito nastavljaju tradiciju jantarskih ogrlica istoga tipa.

U mlađe željezno doba L. čuvaju u cjelini halštatske tradicije, ali prihvaćaju i nove utjecaje. Pod latenskim utjecajem pojavljuju se brončane i